

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

In quem credat, qui in Christum credit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

hominēs probum fugitarint, disertè exprimit Euan-
gelista. Nam si plus apud eos valuit ambitio, quam ti-
mor Dei, sequitur inani conficietur metu fuisse libe-
ratos. Quid magis præposterum, imo quid magis be-
limum est, quam Dei iudicio, frivolos hominum ap-
plausus præferre? Hinc ergo mollities, quæ nos ad
perfidam simulationem disfluere facit, quod in mun-
di aspectu omnes sensus nostri hebescent: nam sin-
cerus Dei aspectus, statim omnes opum, & honorum
fumos discuteret. Eant nunc, quibus leve aliquod, &
veniale delictum videtur esse, obliqua Christi nega-
tio; cum ex adverso pronunciet Spiritus: fedius
hoc portentum esse, quam si cælum terra misceretur.
addit vero. Ergo intelligit Evangelista, ita mundo ad-
dictos fuisse istos, ut hominibus, quam Deo, placere
mallerent.]

Negat Calvinus veniale delictum esse. At si mortale
erat, non igitur in illis charitas erat. Augustinus illos
profecisse negat, nam si proficerent, etiam superaturos
fuisse illam vanitatem affirmat.

§. 2. Calvinus contra excommunicationem Pon-
tificis, quæ hæretici solent percelli solatium conquirunt.
Quali idcirco tyrannica sint illa fulmina, quia Phari-
sæorum excommunicatio iniqua, & sæva erat.

Non erat illa pars Pontificis, illi excommunicabant
Christum confitentem; Papa negantes. Causa diversa
est, ideo comparari non debent effectus. Quod si v-
spiam inane terribilimentum est excommunicatio,
apud Calvinianos est, quod illorum conciliabulo eiu-
ti, magna pars est felicitatis. Verum hoc quasi per
transennam. ad Principum fidem redeo, quos Bul-
ligerus etiam damnat. *Christus dicit: qui negaverit
me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo
qui in cælis est.* Matthæi cap. 10. vers. 33. Et Brennus,
Vanos & infelices vocat, ad ignominiam tendentes.
Calvinus etiam obliquam vocat negationem, dum e-
nim inimicis Christi communicarent, & separatim
nem horrent, hoc ipso ostendebant se à Christo a-
lienos.

VERSUS 44.

*Iesus autem clamavit, & dixit, Qui
credit in me, non credit in me, sed
in eum qui misit me.*

QUESTIO I.

In quem credat, qui in Christum credit?

§. 1. **N**on est in ipsis verbis aliqua pugna. Hoc enim duntaxat dicitur. Eum qui in Christum
credit: non in eum duntaxat credere, nõ in hominem
aliquem, sed in eum qui misit ipsum. Gloriosum esse
itaque non infamem confessionem, ut quæ sit ipsorum
angelorum, atque adeo fuerit omnium prophetarum.
Qui ergo in Christum credit, in eum credit, & in Deum
Patrem, & Spiritum sanctum, non in hominem so-
lum. Creditur autem in eum, ut Deum, non creditur
ei duntaxat, ut legato Dei, ut notant Ambrosius, Au-
gustinus, Leontius. Ipse enim & Pater vnum sunt,
quocirca, qui in eum credit, ille & in Patrem credit.
Augustinus serm. 57. de verbis Domini. Friuola ita-
que erat obiectio quorundam apud Ambrosium lib.
5. de fide, cap. 5. non esse in Christum credendum: ip-
sum enim dixisse, qui credit in me, non in me credit.
Non enim negat in se credi, sed non in se solum, sed in
Deum Patrem etiam. ut cum dixit: *Qui vos audit, me
audit.* Augustinus de bono perseverantia cap. 4. In
Christum ergo qui credit, in hominem verum & Deum
verum credit, ideoque in totum Deum, totam Trini-

tatem, quæ est fidei obiectum, non in hominem duntaxat.
Pari modo qui videt Christum, videt & eum
qui misit. Vnus est enim Deus, & natura non separabilis.
Athanasius contra Sabellii Gregales. & oratione 5. contra Arianos.

§. 2. Tribus modis Christus videri potest, ideoque
& tribus illis modis explicari verba, quæ sunt præ manibus,
possunt. Videtur in æterna gloria Christi diuinitas
& humanitas clarissime facie ad faciem à beatis Angelis,
& animabus. Cum autem in evidentissimo illo diuinitatis
intuitu impossibile sit vnam personam absque aliâ cognoscere,
quod in eadem essentia conveniant, necesse est, eum qui Dei conspectu fru-
itur, omnes simul personas, atque adeo totam Trinitatem
intueri. Argumentum itaque maius est, & diuinius,
quam primâ fronte videatur. Probat enim eum qui in se
credat, etiam in Patrem credere: nam & qui Christum
vident Angeli, Patrem simul necessario vident. Ita que
vera in Christum fides in personas illas tendit, in quas
beata visio, nec separat quas illa coniungit, hoc etiam
populus ille minus percepit, non tamen frustra dicitur
eis, cum Christus non pauculos Iudæos, sed totam
omnium sæculorum Ecclesiam instruxerit. Confirmat hoc
verbum *Geopon.* quod de rerum diuinarum contemplatione
accipi consuevit. Alio modo videtur, & CHRISTVS,
& videtur is, qui misit per fidem. Sic Ambrosius lib.
5. de fide cap. 5. Chrylостomus atque alii interpretantur,
atque hoc modo non probatio, sed exegesis esset illius,
quod superiore versu dixerat. *Qui credit in me, &c.*

Toletus Cardinalis de visione corporeâ intelligit.
Qui enim oculis Christum intueretur, hominem quidem
cernit, sed tamen & Deum videt, quia Deus est ille,
quem videt homo. Quia vero etiam coniuncta est cum
illo Deitas Patris atque essentia, Patrem etiam videt.
Nec obstat non videri ipsam Deitatem: nam in homine,
nec animam, nec substantiam corporis, sed colores, figuram,
& lineamenta duntaxat cernimus, & hominem tamen
videre nos dicimus. Mihi Dominus de fide loqui videtur,
& sua diuinitate, horatur enim eos, ut qui se vident,
in se credunt id sine metu & pudore confiteantur,
quandoquidem non in hominem mortalem fides, &
spes eorum recumbit, sed in Deum æternum, cuius
veritatem suppressere graue plane scelus est.

VERSUS 45. 46.

*Et qui videt me, videt eum qui misit me. Ego lux in mundum veni: ut
omnis qui credit in me, in tenebris non maneat.*

QUESTIO I.

Cur in mundum venii?

§. 1. **N**E in tenebris maneat, qui in eum credunt.
Vniuersum igitur mundum caligo occupauit,
nec vlla lux est, nisi in credentibus, sine luce illa
impossibile est placere Deo. Frustra igitur extra
veram fidem salus queritur. Athanasius orat. 3. & 4.
contra Arianos demonstrat hanc lucem esse verbum,
& filium Dei, mundi conditorem. Quod ex eo etiam
deducitur: quod venisse se cum dicat, atque
tequam veniret, fuisse necessarium se sit.